

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminecă
Pe un an . 4 Cor.
Pentru România și :
America . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Patriarhul din Carloviț.

Cetind rătăcirile tendențioase în »Tri-
buna« Nr. 9, cuprinse în răspunsul I. P. S.
S. patriarhului Lucian Bogdanovici la acți-
unea judecătorească, pornită de mitropolia
ortodoxă română pentru manăstirile: *Bezdin*,
Sângeorge și *Meșici*, ne simțim obligați a
contribui cu câteva date, cari sunt în stare
să combată acele aserțiuni curioase sârbești.

În Zagreb a apărut acuma în tipar acu-
zațiunea, pe care a rădicat-o procurorul r.
din Zagreb în 12 Ianuarie 1909 contra dlui
Adam Pribicevici și celorlalți 52 tovarăși
pentru crima de înaltă tradare. Toate zia-
rele slave aduc această acuzațiune numai
ziarele românești nu, cu toate că chiar noi
românii am trebui să ne interesăm foarte
mult de conținutul acestei acuzațiuni, care
în privința etnografică desvălește fapte, pe
cari mulți cărturari români nu le-au auzit
poate nici odată. Acuzați sunt toți sârbii de
lege greco-orientală în etate de 25—40 ani.
În motivarea acuzațiunii se zice: »Înainte
cu câteva decenii nu s'a știut în Croația și
Slavonia de nume *sârbesc*, căci poporul de
lege greco-orientală a numit legea sa *legea
valahă*. Până la acel timp, legea aceasta nu
s'a numit *ortodoxă-sârbească*, și poporul de
această lege nu s'a numit *popor sârbesc*.
Elementul greco-oriental din aceste țări, fără
considerare dacă originea lui e *autohtonă*
sau *românească* sau *grecească*, a început să
se numească *popor sârbesc*. Istoria dove-
dește însă că poporul de lege greco-orien-
tală din Croația și Slavonia nu e de origine

sârbească, ci că acest popor e în mare parte
de origine română, după naționalitate valah,
mai cu seamă în comitatul *Bjelovár* — *Cri-
jevaț*, în județul muntos lângă *Gomirje*, în
Moravița, și în partea nordică a comitatului
Lika-Krbava. Aceasta ne dovedea și
numele de familie a acestui popor, care nu se
află la sârbi, căci astfel de nume nu pot
nici se fie după natură nume sârbești!...

În acest senz se combate și mai departe
în acuzațiunea amintită existența sârbilor în
Croația și Slavonia, reamintind credincioși-
lor de legea greco-orientală, *că ei nu sunt
sârbi, ci valahi (români)*. În urma acestei
»vătămări« a mândriei naționale sârbești s'a
prezentat zilele trecute I. P. S. S. patriar-
hul Lucian Bogdanovici la dl ministru pre-
ședinte *Wekerle*, ca să protesteze contra a-
serțiunilor din acuzațiunea procurorului din
Zagreb.

După ziare, ar fi zis dl *Wekerle*, că el
nu aprobă acele aserțiuni, adecă, că sârbii
din Croația și Slavonia ar fi în cea mai
mare parte de origine românească.

În privilegiul împăratului *Leopold* dela 6
Aprilie 1690 și 21 Octomvrie 1690 nu se
află însă nicidecum numele sârbesc pentru
Rasciani ci se află numai numirea *Valahi*
»*Rascinos vulgo-Valachos*, »*Valachicae* sau
Rasciane gentis«, »*populos Valachicos* sive
Rascianos«, »*Valachi* sau *Rasciani schizma-
tici*« etc. Țara »*Rascia*« s'a numit totdeauna
»*Vlahul bătrân*« (*Stari Vlah*), până în evul
mediu însă s'a numit *Dardania*, pentru că
a fost populată exclusiv de români.

Întărirea împăratului *Leopold I.* din 30

Martie 1688, prin care *Longin Raici* e re-
cunoscut de vladică unit în Sirmia zice:
Episcopus Valachorum sive Rascianorum în
Sirmio habitantium. (I. Fiedler, Beiträge zur
Union der Walachen in Slavonien und Syr-
mien«, Wien 1867 p. 18).

Scriitorul acestor șire a auzit dela sârbii
bătrâni din *Irig* (Sirmia), că acolo înainte
cu 80 ani se cântă la o strană sârbește și
la alta românește, până nu s'au iscat bătăi
între sârbi și români.

Din acuzațiunea amintită am văzut, că
existența românilor în Croația și Slavonia
o susține și procurorul din Zagreb, care își
bazează motivarea pe monumente istorice.
Documentele din anii 1325—1486, lucrările
lui *Ljubici*; *Schwandtner*, *Script. rerum Hun-
gar. III. 747*, arhiv. pentru istoria slav. de
sud VII, 41, Statutul din *Poljice* § 10;
lura r. de *Kukuljevici* și *Acta croatica* 3.
97, 102, 106, 172, amintesc numai pe *Va-
lahi* în Croația, cari aveau constituțiune
proprie, »*legea valahă*«, căpitani proprii:
chinezi, *vlădici*, *voevod*, și că $\frac{2}{3}$ mergeau
la oaste cu notabilii croați (*Starine XXVII*
221 și *Lopașici*, *Urbari* I).

Numai patriarhul din Carloviț zice că
strămoșii românilor erau niște »păstori pri-
begi și tăietori de lemne«, cari n'aveau nici
idee de solidaritate religioasă, și că românii
nu sunt băștinași în Ungaria. Despre sârbi
zice însă că ei au adus cultura în Ungaria,
ei au întemeiat comerțul și industria, ei au
apărat țara împotriva turcilor!... Alți savanți
sârbești susțin însă contrarul; ei zic că cul-
tura între sârbi au răspândit-o românii ma-

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Guy de Maupassant.

Ingerul cimitirului.

Prânzul se sfârșise în micul cerc de prietin.
Erau cinci bărbați bine situați, toți cinci în vâr-
stă mai înaintată. Ei aparțineau celor mai bune
cercuri din societate, trei erau căsătoriți, iar cei-
lalți doi rămăseseră burlaci. Pentru înprospăta-
rea amintirilor din tinerețe ei obișnuiau să se
întreacă odată în fiecare lună la un prânz.
După ce gătou cu mâncarea, începeau să pove-
stească și poveștile de felul acesta de multe-ori
țineau până târziu noaptea. Acestea erau poate
cele mai frumoase nopți din viața lor, căci ei
rămăseseră buni prietini și cu drag lua fiecare
parte la acest prânz. Conversația le era întrețe-
sută cu tot ce interesa și mișca Parisul.

Cel mai vesel dintre cei cinci prietini era *Iosif*
de *Bardon*. El nu se căsătorise și trăia o viață
fantastică de adevărat parisian, fără să fie însă
un om desfrânat. Avea în sine ceva vesel, ju-
venil — nu era încă nici de 40 de ani. Om de
lume în adevăratul înțeles al cuvântului, era plin
de spirit, de o cultură vastă, fără să pozeadă
însă temeinice cunoștințe în domeniul unei ști-
ințe. Din tot ce vedea, din orice aventură ce o
avea, el știa să facă un roman întreg sau o mică
anecdotală și observările filozofice sau umoristice
ce le făcea el, l'au făcut renumit în tot orașul
ca pe un om foarte inteligent.

La prânzul prietinelor săi mai cu seamă el în-
treținea conversația. Prietini săi erau dedați ca

fără să-l roage, să le povestească totdeauna câte
o aventură nouă. Cu țigărele în gură, cu coa-
tele răzimate pe masă și cu un pahar de șam-
panie înainte, el se simțea în elementul său, ca
și o călugăriță în paradis, ca un pește în vasul
cu apă. Deodată el rupse tăcerea zicând: Zilele
trecute mi-s'a întâmplat ceva unic în felul său!...

Și aproape într'un glas îl rugă prietenii:
»Povestește-ne și nouă!«

— Cu plăcere — zise el.

— Voi știți că mie îmi place foarte mult să
cutreier orașul ca și unul care continu umbla
numai după rarități. Observ pe toți cari trec pe
lângă mine, nimic nu se poate întâmpla ca să
nu fiu și eu de față și văd tot ce se întâmplă.
Așa cutreieram și într'o după amiază frumoasă
de Septemvrie străzile Parisului. Dori-am să mă
aflu în societatea vr'unei femei drăguțe. În ast-
fel de cazuri — cum bine știți — lași să-ți treacă
pe dinaintea ochilor sufletești întreaga galerie de
cunoștințe, fac comparații între una și alta, cum-
pănești grațiile fiecăreia și în fine dupăcum ești
dispus, te hotărăști pentru una sau pentru alta.
Câteodată însă pe un timp așa de frumos, cu
soare cald, îți trece toată pofta de a face vizite.

Așa s'a întâmplat și cu mine în ziua aceea.
Aprinzându-mi o țigaretă, umblam fără nici un
gând pe străzile cele mai depărtate ale orașului.
În fine m'am hotărât să merg la cimiterul *Mont-
martre*.

Îmi face o plăcere deosebită să vizitez câte un
cimiter. El mă dispune spre melancolie, și eu de
multeori am lipsă de o dispoziție melancolică.
Și afară de asta în cimiter odihnește câte un bun
prietin, dela care ne-am luat pe veci adio. Din

timp în timp îi vizitez regulat. Tocmai cimiterul
Montmartre adăpostește în sine o fermecătoare
femeie, de care îmi plăcea mult odată, pe vremuri.
Ea a fost iubita mea, și gândul la ea de multe-
ori mă chinuiește, mai mult chiar decât pot să
vă spun, și trezește în mine dureroase aduceri
aminte. Când mi-se întâmplă așa ceva, mă duc
la *Montmartre*, la mormântul ei. Pentru ea toate
au luat un sfârșit.

Dar nu numai pentru aceasta mi-e drag cimi-
terul. Când mă aflu în el, mi-se pare că mă aflu
în mijlocul unui oraș uriaș cu niște locuitori
foarte ciudați. Te cugeți că acolo își au adăpo-
stul generații peste generații dintre locuitorii de-
odată ai Parisului, încătușați pentru totdeauna
între cei patru pereți strâmți ai mormântului, de-
asupra cărui se ridică un monument sau o cruce,
pe când cei rămași în viață au lipsă de atâta loc
și fac atâta larmă.

Și de multe-ori un astfel de cimiter cu toate
monumentele lui este tot așa de interesant ca un
muzeu. Monumentul de pe mormântul lui *Ca-
vaignax* mi-a dat mult de cugetat, sincer mărtu-
rîsînd, fără să-l compar cu cap d'opera lui *Jean*
Goujon: *Louis Brézé* dormitând în capela sub-
pământeană a catedralei dela *Rouen*. Da, domnii
mei, acesta-i punctul de plecare al întregii no-
stre arte moderne-realiste. Acest cadavru care e
atât de fidel încât îți inspiră groază și membrele
fără de viață, care ți-se pare că se sbuciumă încă
în chinurile morții, toate acestea sunt cu totul
tot altceva decât pietrele mizerabile cari se pun
în ziua de azi la morminte.

La *Montmartre* poți apoi să admiri grandiosul
mormânt al lui *Bandin*, apoi al lui *Gautier* și

cedoneni. Invătațul sârbesc și rectorul universității din Belgrad Dr. I. Cvijic zice vorbind despre cultura română-bizantină, pe care o răspândiau *românii* macedoneni în peninsula balcanică, că prin comercianți, meseriași, cărauși și birtași *români* a fost răspândită cultura până în zilele noastre chiar și în *Sirmia, Banat și Bacica*. (Naselja srpskih zemalja, Belgrad 1902 I. p. XXVIII și XXIX.) Despotul sârbesc George Brancovici aliat cu regele Ladislau a luptat contra turcilor în anii 1440—1443.

În cronicile sârbești stă scris: »In anul 6951 (1443) a chemat despotul pe regele Ladislau și pe Iancul (Ioan Huniadi), și au luptat până la Zlatița«. Într'un cântec național sârbesc (Vuk St. Karagijici, Primjeri srpsko-slovenskoga jezika« Viena 1857) a zis Sibirianin Iancu (Ioan Huniadi) către despotul Gheorghe: »Rege Gheorghe a Macedoniei, Vină rege, să ne schimbăm, Dă tu mie doisprezece voevozi, goi, desculți în cămașă subțire, Eu îți voi da 300 Magyari, Toți călări sub arme lucitoare, Și-ți voi da 60 de Români. (I dac'u ti seset Karavlaa)«...

Din aceste câteva spicuri se vede clar organizația, cultura și vitejia românilor, pe care patriarhul Lucian Bogdanovici o contestează la români, socotind aceste însușiri nobile și virtutea națională, ca un patrimoniu sârbesc.

Ne cuprinde o indignare văzând, că și capul bisericii sârbești din Carloviț a pornit în urma exclusivismului național. Din răspunsul patriarhului Bogdanovici din Carloviț reese clar, că între acele trei națiuni șoviniste din Europa după greci, locul al doilea îl ocupă sârbii. Și lucrul cel mai comic este a auzi din gura sârbilor, că lângă Pojarevaț și riul Timoc românii ar romaniza pe sârbi respective bulgari, când toată lumea știe, cum din zi în zi se pierde neamul românesc în partea nordestică a Serbiei.

E trist de tot când și propovăduitorii evangheliei se servesc de argumente, cari sunt în stare să provoace mâhnire, ură

și persecuțiuni între neamuri de o lege, cari au trăit atâtea secole laolaltă ca frați adevărați, și au avut nevoie unii de alții. Și patriarhul din Carloviț ar trebui să știe, că prin ură națională nu se poate cu lege nici un folos patriotic. *Mihael.*

Conferința clubului. Clubul deputaților naționaliști a ținut aseară o conferință sub prezidenția dlui Dr. Teodor Mihali. După un interesant schimb de păreri asupra situației politice, s'a desbătut mai pe larg atitudinea pe care s'o observe partidul la discuția în special a proiectului reformei dărilor. La fiecare paragraf vor luă cuvânt mai mulți deputați naționaliști. De-asemenea s'a hotărât, că partidul va duce o luptă demnă și energică împotriva proiectului referitor la conșruă, care se va pune cât de curând în discuție.

Wekerle în Viena. Prim-ministrul Wekerle va fi primit azi în audiență de către Majestatea Sa. Acestei audiențe nu i-se dă o importanță politică deosebită. Probabil, că Wekerle va raporta M. Sale numai despre hotărârile, cari s'au adus în consiliul de miniștri, ținut Sâmbătă.

Obstrucția cehilor. Zilele acestea camera austriacă va începe discuția asupra proiectului referitor la *egala îndreptățire a limbilor*. Ministrul președinte austriac, baronul Bienerth, s'a și prezentat ieri în audiență la Majestatea Sa, ca să ceară sancțiunea prealabilă. Se crede, că *cehii vor porni obstrucție* în contra acestui proiect.

Serbările Asociațiunii din Arad.

Adunarea. — Banchetul. — Balul.

Serbările Asociațiunii din Arad, care vor avea loc la 11 Februarie promit a fi strălucite. Din toate părțile locuite de români din Sibiu, Cluj, Timișoara, Oradea-mare,

Oravița, Deva, Beiuș și chiar din Brașov s'au anunțat oaspeți.

Din comitatul nostru, nu va lipsi, credem nici un fruntaș, nici un preot, nici un învățitor și nici țărani mai de frunte, căci pentru dâșii participarea la adunarea Asociațiunii aradane este chiar obligatoare.

Adunarea se va ținea la 11 ore. Localitatea se va hotărî mai târziu. O deputațiune va invita pe P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, președintele de onoare al Asociațiunii, la ședință, care va urma apoi a se ține. La sfârșitul ședinței dl Gheorghe Popp redactor la „Tribuna“ își va desvolta conferința despre limba noastră literară în Ungaria.

După adunare va avea loc banchetul dela „Crucea Albă“. De oarece se prevede că va fi afluență mare, rugăm pe cei ce doresc a lua parte la banchet să binevoiască a se anunța cel mai târziu până în 6 Februarie, altfel se expun a nu mai afla loc.

Anunțările se vor face la dl Dr. Justin Marșeu avocat Arad.

Splendid promite a fi îndeosebi balul. Sunt ani mulți de când nu s'a mai aranjat bal de elită în Arad și se știe că pe vremuri balurile din Arad erau cele mai vestite.

D'aceia elita societății noastre de pretutindeni își va da întâlnire la acest bal.

Comitetul este informat că vor sosi oaspeți din Birchiș, Sibiu, Brașov, Cluj, Deva, Oradea-mare, Timișoara, Lugoj, Oravița, Beiuș, Lipova și alte centre românești.

Vom avea oaspeți distinși, sperăm și din România. Balul va avea loc seara la 8 în sala dela „Crucea-Albă“.

Oaspeții cari sosesc din depărtări sunt rugați a-se anunța dlui Dr. Cornel Iancu, avocat Arad, pentru a li-se rezerva locuri la oteluri.

Murger. Acolo am aflat zilele trecute o cununiță sărăcăcioasă de flori artificiale. Cine s'o fi pus acolo, — poate că ultima grisetă, care va fi acum o babă bătrână, ajunsă soția vr'unui portar de prin apropiere? Mica statuă dela Millet e frumusețică, a ieșit însă din modă. O Murger, tu adevărat poet al tinereții!

Când am intrat în cimitir, de-odată mă cuprinse o mare tristețe; eră însă numai jalea ce o simt cei vii în locul acesta când își zic: »Nu e tocmai vesel aici, dar până voi ajunge și eu în el, mai e timp«.

Sentimentul morții pe care-l aduce cu sine atmosfera aceasta jilavă și caldută, îmbibată de mirosul florilor ce mor, lumina spălăcită a soarelui de toamnă, toate acestea contribuiau ca sentimentul tristeții și al singurătății să ia proporții tot mai mari, apărându-mi locul acesta, unde numai morții locuiesc, într'o lumină poetică.

Incet-încet înaintam în orașul mormintelor, unde locuitorii stau atât de aproape unii de alții și vecinii totuși nu se cunosc, unde nu mai poți petrece nopți de iubiri, nici nu poți ceti ziare. Am început apoi să cetesc inscripțiile singuratică. Aceasta e una din cele mai plăcute ocupațiuni din câte cunosc. Nici Labiche, nici Melhae nu m'au făcut să râd atâta cât m'a făcut să râd limba mormintelor. În loc să cetiți pe Paul de Kock ar trebui să studiați odată aceste table de marmoră, pe cari rudele dau expresie durerii lor după cei morți, doririlor de bine pentru viața din lumea cealaltă și speranței că se vor revedea odată — oh, ce fâșarnici!

Mai mult îmi place partea cea mai îndepărtată a cimitirului, unde sub chiparoșii puternici își

dorm somnul de veci generațiile bătrâne. În curând însă se vor tăia și acești arbori frumoși, cari își scot nutremântul lor din trupurile morților, se vor tăia ca să facă loc altor morți.

Umblasem deja câțva timp și mi recăpătasem buna dispoziție. Incelul cu încetul însă mă plictisise și m'am hotărât în fine să fac vizita obișnuită miciei mele prietene. La vederea mormântului ei inima mi-s'a strâns de durere. Sărmană adorată, — tu erai atât de drăgălașe, atât de frumoasă și m'ai iubit atât de mult — și acum ce a-și vedea, dacă ași putea arunca o privire în mormântul tău!

Așa am stat mult timp, răzimat de grilajul de fier, mărturisindu-i tot chinul meu. Știam că ea nu mă poate pricepe. Când am voit să merg mai departe, am văzut pe mormântul învecinat o femeie ingenunchiată. Eră în doliu profund, lungul văl de zăbranic eră dat la o parte și sub vălul cel negru lucea părul ei blond, care îi încunjură căpșorul frumos ca și soarele de dimineață când iese dintre nouri. — Am stat în loc.

Se vede bine că o mare supărare o adusesse acolo. Își îngropase fața în palme, mută și nemișcată ca o statuă, se dase cu totul durerii. Ochii ei erau strâns închiși, ca și când ar fi rățacit prin noaptea întunecată a aducerilor aminte dureroase. Își făcea impresia că își ia adio dela lume, voind să vorbească numai cu mortul, pe care-l plângea.

Un tremur îi străbătu tot corpul, ca și trunchiul unui arin svelt mișcat de vânt, plângea. Plângea întâi încet — apoi tot mai tare, așa încât capul și umerii ei tresăreau în mișcări dese și scurte. De-odată deschise ochii — frumoșii ei

ochi plini de lacrimi, în a căror privire eră ceva asemenea nebuniei. Ca trezită din un vis greu și înspăimântată, ea privi în jurul său. Mă observă și rușinată își acoperi din nou fața în mâni. Își răzîmă apoi capul de crucea de marmoră, plângând și suspinând. Întâi gemea încet, apoi tot mai tare, până când fața ei atinse marmora cea rece și ea rămase nemișcată, ca și când și-ar fi pierdut conștiința.

M'am repezit la ea, i-am frecat palmile, i-am suflat în pleoape, și într'aceea am aruncat o privire la inscripție. Eră scurtă și simplă: »Aici odihnește Louis Theodore Carrel, căpitan de marină. Răpus de o mână dușmană la Tonbin. Odihnească în pace!«

Murise așadară numai cu câteva luni înainte. Eram adânc emoționat, și mi-am reînceput sforțările de a trezi, cari nu rămăseră fără rezultat. Își veni în fire. N'am putut să-mi ascund emoția și dela prima ei privire am observat că nu-mi va rămâne nerecunoscătoare. Așa s'a și întâmplat căci, cu ochii plini de lacrimi și în vorbe scurte, întrerupte ici-colo de suspine, mi-a povestit istoria ei. Cum căzuse bărbatul ei la Tonkin după un an dela căsătorie, și se luaseră din iubire — ea nu avea nici tată nici mamă și dispunea numai de o zestre modestă.

Eu am mângăiat-o și am liniștit-o, îi ajutai apoi să se scoale, am ridicat-o aproape și i-am zis:

— Nu mai rămâne aici, vino!
— Nu pot umbla, zise ea încetinel.
— Te vol sprijini.
— Mulțumesc, ești prea bun, se vede că și d-ta ai venit aici să plângi pe un mort, care și-a fost drag.

Apostolii satelor noastre.

De bună seamă suntem înțeleși că țintim la preoțimea și învățătoria noastră dela sate, — la aceea tagmă de cărturari, cari au *chiamarea* de a fi luminătorii și povăzătorii fraților dela sate și îndrumătorii spre zile mai bune...

Ne preocupă soarta lor și felul cum își fac apostolia, cu atât mai vârtos, cu cât realitatea vieții ne lasă tot mai îngândurați asupra nădăjduitei bunătați a zilei de mâine.

Și dacă în mâna lor — a acestor apostoli ai satelor — este cheia unei situații mai favorabile, — oare nu ar fi un păcat strigător la cer, ca aceștia să rămână, ca astăzi, în cele mai multe cazuri doară, pradă desorientării și nepurtării de grije, astăzi când signatura timpului este tocmai *organizarea forțelor și sistematizarea muncii* în serviciul binelui obștesc?!

Cultura și civilizația satelor noastre, în înțelesul curat și nobil, se razimă pe acești stâlpi, pe cari nu odată îi doboară suflarea celeilalte culturi, care *nu e a noastră* și este astăzi așa de cu putere impusă, până la siluirea sufletului. Vrem să trăim în — și prin cultura noastră? N'avem decât să alimentăm *conștiința misiunii și datorinței* de apostolie a preoțimei și dascălimei noastre.

N'avem, decât să stăruim, ca conștiințele și forțele lor să se oțelească și să se pună în lucrare, și să nu-i lăsăm să ni-i înghită patriarhala singurătate a vieții dela sate, care, mai ales în lipsa de mediu cultural al satelor, ușor îi poate împinge pe povârnișul — rustificării.

... Precum a și împins pe *prea* mulți...

Grație puținei hrane intelectuale, pe care *nu* a prea poțit-o o mare parte din «apostolii» satelor noastre din trecut și chiar și de azi, — avem astăzi destule tipuri cari, în puținătatea duhului, își valorează mai mult interesele de trai tignit și chiar de căpătuială, pe contul interesului obștesc.

Intrebăm: De unde vine aceasta? De acolo că, — ceeace e o pierdere incalculabilă chiar și pentru cele mai puternice culturi, necum pentru noi — *legătura cu cartea* s'a rupt la cei mai mulți cărturari, și mai ales la cei din mijlocul *poporului*, deodată cu ieșirea dintre zidurile școlii.

Multora nu le-a rămas alta ambiție, decât a se acomoda mehanic prescripțiilor pentru serviciile bisericești (o, d'ar fi corect și deplin cel puțin atâta!), iar celorlalți le-a stat în gând simpla achitare grăbită, prea puțin însuflețită și însuflețitoare, de datorințele în școală. Iar pe urma acestei «apostolii» (?) gem satele noastre de analfași și se cutropesc în întunec.

Să ni-se ierte s-o spunem, că ceeace până aci s'a făcut, nu s'a făcut bine.

Dacă cei slabi — din vina lor ori a altora — nu au dus încă din școală trebuincioasă măsură de cunoștințe și de zel, a fost — și mai este încă — o mare scădere, că nu s'a purtat grije de aceea, ca la alte neamuri și la alte biserici din țară și lume, ca acești gregari ai culturii și progresului, să fie cultivați și după ieșirea din școală și călăuziți și îndemnați în aceea muncă ce li-se așteaptă cu drept cuvânt, dar nu o pot săvârși exclusiv cu ale lor puteri numai.

A lipsit ceeace se zice — și este signatura timpului cum am zis și fără de care *nu* mai putem fi, dacă e să ne susținem la suprafață în vârtejul nebun al vieții — *organizarea forțelor și sistematizarea muncii*.

Așa numai ni-a dat peste cap acel blăstăm greu, la a căruia delăturare trebuie muncă de zeci de ani, — că, adeca, în desvoltarea noastră am rămas mult înapoi de ce am fi putut isbuti cu mai multă chibzuință și cu mai multă purtare de grije pentru preoții și dascălii satelor noastre. Numai puține conștiințe bune și firi mai alese au ținut și au putut să fructifice și au și fructificat «talantul» și-au împlinit misiunea ce li-s'a încredințat.

Aceasta stare de lucruri, însă, nu mai poate și nici *nu este permis* să mai dureze. Căci ne suprimă și ne îngroapă de vii — dar în înțelesul adevărat al cuvântului — pe rând, mai întâiu pe cei mai «săraci cu duhul», răutatea vremurilor și povara acestei răutăți.

Dacă n'am prins îndemn în trecut din judecata noastră proprie, să-l prindem acum cel puțin din răutatea vremii și din primejdia pe care ea ni-o aduce.

Să apelăm la bunele sentimente ce mai sunt, la inimile înțelegătoare, la frunțașii vieții noastre publice — fie ei bisericești, culturali ori politici — să caute a deștepta adormita răvnă sfântă a celor mulți din apostolii satelor; să le deștepte înțelegerea, că s'apropie primejdia și uriciunea pustiirii; să le însuflească gustul de a ceti spre a se perfecționa cât mai mult, pentru a pune în lucrare, pe lângă inimi calde, și niște minți înarmate cu arma timpului nostru, care este tot mai multa cunoștință de carte.

A trecut, pentru totdeauna, vremea aceea, de un noroc și de o prea îndoielnică fericire a omenimii, când să poți acoperi trebuințele vieții popoarelor numai prin «mirosirea» școlii și prin satisfacerea celor religioase numai.

Problemele vieții de azi sunt mult mai complicate și mai reale, decât să poată fi destul a pune în aplicare, în viața satelor noastre, numai molitvelnicu: fie el cât de sfânt, și numai principiile pedagogiei, cari, la rândul lor, se pot uni și mai mult cu critica modernității «de modă».

Astăzi, slavă Domnului, literatura românească, chiar și ramul bisericesc și pedagogic, cari ar fi «specialitatea» apostolilor satelor noastre, este destul de bine reprezentat. Și totuși, se cetește din partea lor așa de puțin, chiar și din ceeace le este așa zicând «specialitatea».

Cu o «atare» iubire de carte și de luminare, însă nu poți duce la isbândă cauza unui neam, fie ea oricât de dreaptă, ci cel mult la o moarte succesivă, căreia-i premerge, în asemenea cazuri în viața popoarelor, simptomul văzut pe alocurea și la noi: împărăjirea sufletească — rustificarea — a celor ce, prin misiunea lor în mijlocul poporului, sunt chemați tocmai a fugări întunerecul și a întrona lumina.

Prin urmare este numai o *cerință a vremii* ceeace așteptăm cărturarilor noștri dela sate, de a pune mai mult preț, în general, pe *cartea românească*. Aceasta evanghelie a *vremilor* și a *trebuințelor* noastre, încapă de minune lângă evanghelia sfântă a lui Hristos și lângă a pedagogilor moderni. Ba, și mai mult: *una își va afla sprijinul și puterea în cealaltă*.

Lupta între aceste două evanghelii — a lui Hristos și a culturii — numai în creerii înfierbântați ai nebunilor societății de azi există. Vestirea *îmbinată* a acestor două evanghelii, așadar, numai cei răi ori neștiutori nu o vor încerca.

Pe carte și învățătură românească, pentru sine și pentru *popor*, trebuie să se pună preoțimea și învățătoria noastră dela sate, până nu le-a venit ceasul osândeii pentru păcatele poporului, iar acestuia pentru păcatele conducătorilor lui.

Și să se pună pe muncă cu deosebire aceia, cari sunt mai accesibili pentru că fac parte din generația mai apropiată, și să o facă până ce nu va interveni publicistica, arătând la lumina zilei pe cei păcătoși.

Dar mai este un mijloc de cultivare, pe cât de esențial, tot pe atâta și de neglijat de preoțimea și învățătoria satelor noastre; este tocmai mijlocul acela, la care această cărturarime, izolată de lume, ar fi mai mult *avizată* pentru a se pune în curent cu evenimentele mari și mici din viață, acel mijloc este *literatura periodică* — gazetele și revistele. Nici aceste nu-s destul de reprezentate în casele cărturarilor noștri dela sate. — D-voastre, redactorii, cari Vă legați viața la piciorul meselor de prin redacțiile românești, o știți mai bine, de câteori și cum — zadarnic — apelați de atâtea ori la sprijinul acelor neabonați, cari și ei fac parte din neamul a cărui soarte Vă preocupă. De ce nu recurgeți odată la acel *radical mijloc* de a Vă comunica reciproc lista abonaților ziarelor și revistelor românești dela noi

— Da, doamnă.

— O moartă?

— Da.

— A fost soția d-tale?

— Nu, o prietină.

— Eu cred că poți jeli pe o prietină tot atât de mult ca și pe o soție. Patima nu cunoaște legi.

— Ai drept, doamnă.

Așa am plecat amândoi din cimitir, ea se răzîmă de mine, mai mult o duceam pe sus.

Dupăce am ieșit din cimitir, ea îmi zise: «Imi pare că iar voi leșina».

— Să mergem undeva ca să iai ceva răcoritor.

— Da, asta ar fi bine.

În apropiere eră un restaurant, unul din acele locale, unde prietini răposai obișnuiesc să le facă pomenele. Am intrat în lăuntru și dupăce a luat un ceai, s'a înviorat binișor. Un zimbet îi flutură pe buze. Mi-a povestit apoi din viața ei. Era așa de trist, nespuse de trist, să fii singură, totdeauna singurică, zi și noapte, să n'ai pe nimeni în lumea asta, căruia să te poți încrede și să-l poți iubi, și care să fie totdeauna aproape de tine.

Totul eră așa de sincer. Știa să le spună atât de drăguț. M'au emoționat mult spusele ei. Pe

lângă aceasta mai eră și atât de tânără, aveă abia 20 de ani. I-am făcut complimente și ea le-a primit toate de bune. Se făcuse târziu într'aceea și mi-am cerut permisiunea s'o petrec acasă. Ea primi, ne suirăm în trăsura și eram așa de aproape unul de altul încât umerii noștri se atingeau și fiecare din noi simțea corpul cald al celuilalt. O astfel de situație e din cele mai plăcute câte există.

Când trăsura se opri înaintea locuinței sale, ea zise abia murmurând: «Mă simt prea slabă pentru ca să pot urcă singură treptele — locuiesc în etajul al patrulea. D-ta ai fost așa de bun cu mine, nu vrei să-mi ajuți și până sus?»

Cu dragă inimă am fost gata s'o ajut. Ea urcă treptele încetinel, respirând greu și când am ajuns înaintea ușii îmi zise:

— Poștește pentru un moment în lăuntru, ca să-ți pot mulțami pentru bunăvoința d-tale.

Am stat apoi unul lângă altul pe o mică sofă și ea îmi vorbi din nou despre singurătatea în care trăia.

Ea sună servitoarei pentru ca să-mi aducă ceva răcoritor, dar nu veni nimeni. Eră vesel și mi închipuisem deja că această «servitoare» se află acolo numai în orele de dimineață, va să zică eră mai mult o fată de serviciu.

Într'acestea își depuse pălăria. Eră într'adevăr frumoșică cu ochii ei curați, cari mă priviau țântă, atât de intenziv încât m'au adus în mare ispită. Și eu am cedat ispitei. Am strâns-o în brațe și am sărutat-o pe ochi, pe cari iar îi închisese acum fără de veste — am sărutat-o — mult — tot mai mult.

Ea se sbuciumă ca și când ar fi voit să mă respingă și-mi zicea încontinuu: «Inceată — fă-i un sfârșit odată!»

Cum o înțelegea ea aceasta? Se putea înțelege în două feluri. Și eu am înțeles-o în felul meu. Nu mi-a mai opus nici o rezistență, și când ne-am privit iar în ochi, dupăce profanaserăm amintirea fericitului căpitan, privirea ei eră atât de galeșă, și plină de iubire, încât ne-am liniștit cu totul.

Acesta a fost un motiv pentru ca să mă arăt darnic. Dupăce am mai povestit vre-o oră, am întrebat-o:

— Unde prânzești?

— Într'un mic restaurant din apropiere.

— Singură?

— Cu cine dar?

— Vrei să prânzești astăzi cu mine?

— Unde?

— Ei, într'un restaurant mai bun, la bulevard.

Ea se codi câțva timp, dupăce însă am inzistat

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristaly gözmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinările sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimito porto-franco. —

— și apoi să dați publicității rezultatul — cine abonează și cine nu, ziare și reviste românești?

Într-unele cazuri ar birui sentimentul *sfielii* de a nu fi dat de gol, în altele — *ambițiunea* nobilă de a se pune în serviciul lătirii culturii — și în toate cazurile ar câștiga cauza obștească.

Atunci, când alți face-o alta, veți afla cu numărul și cu numele — vorbind de apostolii satelor noastre — câți din aceștia au căzut în păcatul contra chemării lor însăși.

Așa doară s'ar repara și rușinea, venită peste capul dascălimei noastre, că a lăsat să apună, în lipsă de sprijin, »Vatra școlară« din Sibiu, tocmai când eră în prag ameliorarea dotației învățătorești.

Așa doară ar fi ferit și clerul românesc — ca să zic și numai de cel ort. oriental — din calea rușinei, de a isbi el însuși de mal singura sa revistă de specialitate, pur bisericească, tot din Sibiu.

Nu e vorba de vânzarea cărților de literatură, nici de valorarea singuraticelor ziare și reviste, ci de cauza reprezentată prin ele.

Facă-și deci datorința toți cei buni și înțeleghători conducători ai satelor, — iar față de ceilalți, de ce, oare, nu s'ar putea pune în aplicare mijlocul de control propus publicității noastre?

Altmintrea rămânem tot la »năravurile« și la rezultatele — patriarhale, cari ne vor pune cruce la cap, dacă nu le vom purifica.

Din România.

România pentru Italia. Subt acest titlu sculptorul Rafael Romanelli publică în »Nuovo Giornale« dela Florența un prea frumos articol, relevând dureroasa impresiune ce a făcut aici ca și pretutindeni, marele dezastru din Italia, și spontaneul elan al tuturor românilor pentru ajutorarea victimelor.

Dsa amintește cum M. Sa regele cel dintâi, a trimis 10.000 de lei, apoi toate autoritățile s'au întrecut a-și da obolul pentru nenorociți.

»Pentru cine — ca subscrisul — zice Romanelli, e departe de țară în astfel de momente dureroase, nimic nu putea să fie mai mângâietor decât această unanimă afirmațiune de afecțiune!

Nu vă puteți închipui ceoace am simțit noi în acele zile. Primele vești soseau vagi, neprecise; frica necunoscutului ne-a cuprins, și pe măsură ce realitatea inexorabilă ca destinul, adevărată ca moartea, teribilă și monstruoasă s'a afirmat, fricei i-a urmat teroarea și plânsul! Și noi italienii am văzut că într'un vis urit și greu, ruinele Mesinei, »di Messina bella«, care se oglindea ca o

mai mult, scuzându-se că »e într'adevăr așa de plictisitor singură — așa de plictisitor« zise apoi:

— Dar atunci trebuie să-mi schimb toaleta, nu pot veni în doliu.

Se duse în odaia de dormit și când reveni eră numai pe jumătate în doliu, dar haina cea simplă, surie, o prindea minunat pe statura ei sveltă. Ea avea așadară o anumită toaletă de cimitir, care se deosebiă de toaleta de stradă.

La prânz deja eram intimi. Ea beu șampanie, deveni tot mai veselă, și în sfârșit ne duserăm iarăși la locuința ei.

»Aceste relații, cari își luaseră începutul între morminte, durară cam trei săptămâni. Dela o vreme te saturi de toate, și mai ales de femei. M'am despărțit de ea subt pretextul că trebuie să călătoresc. La despărțire m'am distins prin dărnicie și ea mi-a fost recunoscătoare. A trebuit să-i promit, m'a făcut să-i jur chiar, că după ce mă voi reîntoarce din călătorie, voi reveni la ea. Eu cred că într'adevăr îi plăcea în câțva de mine.

Dela ea m'am dus la alta și trecuse deja o lună fără să-mi fie cât de puțin dor de mica și nebunatică mea văduvioară. De uitat n'o uitasem, gândul la ea mă urmăria ca o enigmă, ca o problemă psihologică, ca o întrebare ce nu se poate deslega, și care nu-mi mai da pace.

Dumnezeu știe pentru ce m'am cugetat într-o zi că o s'o aflu în cimitirul Montmartre. M'am dus acolo, am umblat încoace și încolo, n'am întâlnit însă decât pe obișnuiții vizitatori ai cimitirului, astfel de oameni, cari nu au rupt încă toate relațiile cu cei răposați. De astădată nu era nici o femeie ingenunchiată pe mormântul căpi-

piatră nestimată în apele limpezi ale mării! Am revăzut minunile cupolei lui Antonello: tezaurele muzeului, frescele Domului... Și Ganziri, în lacul miraculos care mângăia țărmurile populate și veșnic în sărbătoare... și toate grădinele, și toate fântănele, și superbele palate... ruinate, anihilate, pline de victime omenești cu ochii încă deschiși...

O! credeți-mă că durerea noastră e de nedescris!

Am avut norocul să vorbesc acum câteva zile cu suveranii României și pot să dau țării mele o veste care poate să intereseze foarte mult. Giolitti a spus în cameră că Messina și Reggio vor fi reconstruite! ei bine, regele Carol mi-a zis:

»Fă cunoscut în țara dăle că eu posed — și îl am totdeauna pe masa mea de lucru — planul cupolei lui Antonello. Este la dispoziția artistului care l-ar putea întrebuița«...

N'am dreptate spunând că vestea este importantă?

Dl Romanelli face în urmă un compte rendu de reprezentăția dată de artiștii noștri și de marele Novelli la teatru, și termină cu cuvinte de mulțămire și de duioasa simpatie pentru România!

Când dl Romanelli a scris articolul însă nu se știă de marinimoasa hotărîre a camerei, care a votat 200.000 de lei pentru Italia.

Teatrul de vară. În ce privește construirea unui teatru național de vară în grădina Cișmigiu din București, dl Pompiliu Eliade, directorul general al teatrelor, și dl inginer Davidescu, directorul serv. tehnic al primăriei, au redijat un proiect de contract, din ale cărei stipulațiuni reținem următoarele propuneri:

Primăria să cedeze direcției teatrelor o suprafață de teren pe locul unde se află actualmente florăria comunală; clădirea teatrului proiectat, să cuprindă, între altele, un etaj inferior cu un grup de camere izolate de restul clădirii, și cari să servească ca dependințe, pentru patinaj, și canotaj.

În schimbul folosinței suprafeței de teren ce i-se cedează, direcțiunea teatrelor să acorde primăriei 50 la sută din venitul brut produs de închirierea bufetului, o proporție de 10 la sută din venitul brut al spectacolelor și dreptul exclusiv de a beneficia de veniturile patinajului și canotajului.

Rămâne ca dl Vintilă Brătianu, primarul capitalei, să ratifice acest proiect de contract, pentru ca chestiunea teatrului de vară din Cișmigiu să primească, subt acest raport, soluțiunea definitivă.

tanului, nimeni nu-l plângea, și nici o floare nu se vedea pe mormântul său.

Am răăcit mai departe și am ajuns în alt cvartal al marelui oraș de morți și deodată văd o păreche venind spre mine, bărbat și soție, amândoi în doliu. Doamne sfinte! — am rămas cu gura căscată — când veniă mai aproape de mine, am recunoscut-o. Da, era ea într'adevăr. Și ea încă m'a observat, s'a roșit ca o cireașe, și când în mers am atins o puțin cu mâna, printr'un semn din ochi, aproape neobservat, mi-a dat să înțeleg »te rog, fă-te că nu mă cunoști«, și totodată mi-s'a părut că-mi zice: »Mai vino odată la mine, scumpul meu!«

Bărbatul nu era urât, putea să fie de 50 de ani, era oficer al legiunei de onoare, îmbrăcat cu gust și se vedea a fi un om distins.

Și omul acesta o sprijinea ca și mine când părăsiserăm odată cimitirul.

Buimăcit cu totul, m'am dus mai departe. Cine a fost asta? Ce fel de femeie e aceasta, care își aruncă mreața la morminte? Era o pierdută, care pândea în cimitir pe toți bărbații cari suspinau după o soție sau după o amantă și cari se'nfierbântau când se cugetau la îndrăgostirile trecute? Era ea singurul exemplar în felul său? Sau făceau și altele tot așa? Fac ele lucrul acesta ca o profesiune — în cimitir ca și pe stradă? Ca femei jelitoare profesioniste? Sau numai ea singură a venit la acest plan genial, care se bazează pe idea filozofică de a trage folos din dorul după dragoste, care-i aduce la cimitir pe cei părășiți!

Ași fi dat mult să știu: drept a cui văduvă s'a dat deastă-dată? Trad. de: D. M.

Comisiunea istorică a României. Sâmbătă s'a distribuit în Cameră proiectul de lege pentru înființarea unei comisiuni istorice a României.

Iată expunerea de motiv a acestui proiect:

»Lucrările istorice au luat la noi o dezvoltare foarte mare, mai ales de câțva timp încoace. S'a format cu încetul o pleiadă destul de numeroasă de învățați cari, cu mare râvnă, reconstituiesc întreaga istorie a neamului nostru pe baza documentelor.

»Dar utilizarea acestor documente este lucru foarte anevoios, dacă ele nu sunt în mod prealabil bine cunoscute. De aceea s'a început de mai multă vreme publicarea științifică a lor, unele de domnia I. Bogdan și N. Iorga, iar cele mai multe subt auspiciile Academiei Române.

»Această lucrare însă nu s'a făcut și nu se face tocmai pentru cele mai însemnate din rămășițele istorice ale trecutului nostru, adecă pentru cronicile. Aceste cronicile nu sunt cunoscute decât prin niște ediții vechi, făcute fără nici una din precauțiunile cu cari știința înconjură astăzi lucrările de acest fel. Din această cauză, acele ediții sunt pline de erori, iar ca urmare, lucrările făcute pe baza lor nu prezintă nici o siguranță, și trebuie revăzute, uneori refăcute pe dintregu, la fiecare dată când un studiu mai de aproape dovedește că textul pe care se întemeiau ele era greșit. Aceasta s'a întâmplat nu de mult cu cronicile moldovenești din secolul XVII-lea și se va întâmpla și mai departe mai ales cu cronicile noi cari se tot descoperă, cum a fost descoperită una chiar în vara aceasta în Rusia.

»Credem că a venit vremea ca țara să facă onoare trecutului ei, întreprinzând editarea definitivă, pe baze științifice sigure, a tuturor cronicelor sale, precum și a documentelor interne, din cari până acum foarte puține au fost date la lumină.

»E vreme ca și regatul român să poseadă o ediție critică a izvoarelor sale istorice, de felul cum sunt »Monumenta Germaniae Historica«, sau publicațiunile comisunii arheografice rusești.

»Oamenii învățați cari să facă această lucrare, nu lipsesc, iar cheltuiala ce să cere este foarte mică și nicidecum în disproporție cu mijloacele noastre.

»De aceea nu ne îndoim că alăturatul proiect de lege va fi primit în mod favorabil de parlament.

Sp. Haret,

ministru cultelor și instrucțiunii publice.

Corpurile legiuitoare din România.

Camera.

Ședința dela 17 Ianuarie v. 1909.

Se deschide la ora 2 și 15 min. subt președinția dlui Pherechyd.

Pe banca ministerială d-nii Djuvara, Costinescu și Spiru Haret.

Se dă cetire mai multor cereri și petiții de indigenat, cari se repartizează la birourile respective.

Dl ministru Al. Djuvara depune proiectul de lege pentru organizarea și arendarea stațiilor balneare, precum și de acordarea unui credit de 60.000 lei pentru construirea unor căsărmi, necesare batalioanelor de infanterie.

Nemai fiind nimic la ordinea zilei ședința se ridică și d-nii deputați trec în secțiuni spre a continua discuția proiectelor de legi în curs.

Senatul.

La orele 2.40 minute, dl Dr. Râmnicănu, vice-prezident, ocupă fotoliul prezidențial.

Pe banca ministerială dl Anton Carp.

După îndeplinirea formalităților obișnuite, dl Anton Carp, ministru domeniilor, depune mai multe proiecte de recunoașteri și împământări.

Dl I. Grădișteanu face cunoscut că deși sunt aproape două luni de când a cerut să i-se pună la dispoziție dosarul privitor la vânzarea puștilor Martini, acest dosar încă nu i-s'a trimis. Roagă să i-se satisfacă această cerere.

Di ministru Anton Carp răspunde că dosarul chestiune a fost încă de multă vreme trimis la ministerul de război, în urma cererii dlui maior Grădișteanu, și că acest dosar se găsește actualmente la consiliul de miniștri, de unde și trimis cât de curând.

Di Valerian Ursianu e de părere ca senatul să ia spre rezolvire cât de curând cererile de recunoașteri și indigenate, cari sunt în număr de peste o mie.

Proiectul de lege pentru indigenatul dlui Anghel Gheorghiu, pus din nou la vot, e respins, rămânând pentru viitoarea sesiune parlamentară.

Di Plutarch Mareș are credința că biroul a avut presiune asupra domnilor senatori pentru votă contra împământenirii domnului Anton Gheorghiu.

Di vice-prezident Dr. Râmniceanu îi răspunde că ar fi mai bine să nu fi luat cuvântul, deoarece și biroul senatului a exercitat această presiune, însă și dsa, dl Plutarch Mareș, care în timp ce a votat a stat lângă urnă, insistând să se voteze pentru admitere.

Se admite recunoașterile dlor: Dr. Ion Popovici, român din Transilvania și Gheorghe Manuza, român din Macedonia.

Votul pentru recunoașterea dlui Panait Gheorghiu din Bacău, e declarat nul.

Se admit recunoașterile dlor Mihail Poslušnicu român din Bucovina; Nicolae Brucher din Târnăveni.

Sedința se ridică la orele 3 și 30 m.

Din străinătate.

Proiectul de lege privitor la anexarea Bosniei și Herțegovinei. Comisia specială în sarcină cu afacerile Bosniei și Herțegovinei a început discuția proiectului de lege privitor la anexarea acestor două provincii, după ce respinse propunerea radicală Kalina, care propunea amânarea discuției până când va fi depus pe biroul camerei protocolul de înțelegere cu Turcia. Ministrul președinte, dl Bienert, începe atunci să expozue asupra chestiunilor constituționale în legătură cu anexarea, declarând că dreptul pentru Austria de a lua parte la regularea situației viitoare a Bosniei și Herțegovinei, față de monarhie, este asigurat prin legile existente. Autorul face o dare de seamă despre punctele principale ale constituției viitoare pentru Bosnia și Herțegovina, care va asigura acestor două provincii toate libertățile constituționale. Competența dietei, bazată asupra principiului celor trei puteri și cuprinderea tuturor afacerilor Bosniei.

Ministrul vorbind mai pe urmă de negocierile amicale cu Turcia declară că după oferta făcută Turciei de 2 milioane și jum. lire turcești despăgubiri și acordarea altor concesii, o înțelegere a fost stabilită. În curând protocolul acestei înțelegeri va fi supus parlamentului austriac și ungar. Totuși, plata acestei sume trebuie să fie precedată de încetarea boicotului.

Ministrul nu se îndoiește că prin măsuri energice Poarta va fi în stare să pună capăt dușmăniei arătată față de mărfurile austriace și ungare, oricât mai mult cu cât populațiunea din întreg imperiul otoman suferă în urma boicotului.

Conflictul turco-bulgar. — Poarta cedă? Se crede că în ultimul moment Poarta ar fi hotărât să scoabă pretențiile sale de la 250 de milioane la 125. Dacă Bulgaria are intențiuni pașnice și pentru un moment se găsește în imposibilitate de a plăti o sumă așa de mare, Poarta este decisă să primească de-o dată un acout de 100 de milioane, iar restul de 25 să fie plătit în termen de 5 ani.

Note diplomatice relative la conflictul turco-bulgar. Ziarul »Politische Correspondenz« află că la ministerul de externe s'au remis ieri

trei note circulare, cari au de obiectat situațiunea dintre Bulgaria și Turcia relativ la măsurile militare luate de curând de către Bulgaria și anume: o notă rusă, remisă de către însărcinatul de afaceri dl Swerbeew; o notă turcă, de către ambasadorul Reșid-Pașa; o notă bulgară de către agentul diplomatic Sarafow.

Turcia își micșorează pretenziunile față de Bulgaria. »Gazeta de Colonia« află din Berlin că în același timp cu nota rusă de ieri seara s'a remis marilor Puteri o notă turcă în care se neagă orice intențiune de a ataca Bulgaria și se declară că Poarta din cauza situațiunii financiare a Bulgariei a redus suma cerută de la 150 mil. la 100 milioane de fr. Cazeza găsește că prin această situațiunea este mult ameliorată și speră într'o aranjare pașnică turco-bulgară, cu atât mai mult că nota nu mai vorbește de rectificarea de graniță. (A. R.)

A doua notă a Bulgariei către puteri. Din Sofia se anunță că guvernul bulgar a remis reprezentanților marilor puteri o a doua notă invocând și accentuând iubirea sa de pace iar intervențiunea marilor puteri în tensiunea actuală conține primejdii a căror răspundere guvernul nu poate să-și ia asupra-și.

Ofițerii turci arestați pe teritoriul bulgar. În Seimen au fost prinși și făcuți prizonieri de către soldații bulgari 8 ofițeri turci, îmbrăcați civil.

Intrebați de motivul care i-a determinat ca să vie pe teritoriul bulgar, ei au răspuns că merg la Viena. După ordinul ministrului de război au fost liberați și predați guvernului turc.

Franța supune pe străini la impozite. În parlamentul francez se discută acuma proiectul relativ la impozitele pe venit. E vorba ca și străinii, cari trăiesc în Franța să fie supuși acestui impozit.

În sedința de ieri, la discuția proiectului, a luat cuvântul deputatul Danadi, care a declarat că în urma dispozițiilor prevăzute în proiect în ce privește pe străini, mulți dintre aceștia vor părăsi Franța, cauzând în chipul acesta pierderi de altă natură.

Ministrul de finanțe Caillaux, răspunzând lui Danadi, spune că nici odată nu trebuie să se aibă în vedere folosul momentan. Francezii sunt impuși la aceleași dări în Germania și Elveția. Și e de notat că impozitele, la cari aceștia sunt supuși, nu sunt atâtea de liberale ca cele prevăzute în actualul proiect.

În senzul lui Danadi vorbește și deputatul Arago și Guernier.

După lungi debateri, se primește propunerea lui Jules Roche de a se amâna discuția proiectului.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Februarie n. 1909.

Pentru frații din Italia.

Primum azi două colecte, una a d-nei Livia Neagu din Ususău, alta a dlui Iulian Lucașă învâțător din Temeș-St. Andraș cu rezultatul ostenelelor lor laudabile pentru frații năpăstuiți.

Ni-a adus apoi la redacție veneratul preot Augustin Beleş din Șimand, banii adunați cu discul în sfânta biserică de acolo. Este extrem de caracteristic ceea ce s'a petrecut cu acest prilej în biserică din Șimand. Părintele Beleş ne spune, că la sfâr-

șitul ligurghiei, întrebând pe credincioși de pe amvon, că unde să trimită banii colectați, la Consistor ori la Tribuna, ei într'un glas unanim au strigat:

— La »Tribuna«! Nu trimitem la Consistor! Nu dăm banii lui Kossuth!

— Astfel — ne spuse părintele Beleş — am fost constrâns să vă aduc d-voastră banii colectați.

Foarte bine ai făcut părinte Beleş și te rugăm să aduci laudele noastre bravilor șimandani.

Sumele de azi:

Colecta dlui Iulian Lucașă din Temeș St. Andraș, dela: Iulian Lucașă învățător 1— Petru Cocos, comerciant — 20 Silviu Filip, candidat de preot Arad 1— Octavia Radneanț 1— Ilie Jădăneanț — 20 Tanasie Simianț — 20 Dimitrie Drineu — 10 Ioța Giuchin — 20 Nicolae Radosav — 20 Ecaterina Achim — 10 Antoniu Simianț — 20 Iova Cărăneanț — 20 Axentie Borcia — 4 Mircu Simianț — 10 Mihai Ardelean — 10 Mircu Nicolin — 20 Jiva Zarin — 20 Ioan Paica — 20 Toma Opra — 20 Stefan Stepan — 20 Tima Modoșan — 10 Iosif Lungu — 20 Tanasie Soșdian — 10 Toma Stoica — 20 Vasilie Suciu — 20 Mitru Cheveresan — 10 Atanasie Giuchin — 10 Georgiu Radosav — 10 Dimitrie Maiurja — 20 Ioan Marcușan — 10 Axentie Jichin — 10 Arcadiu Maiurja — 10 Iova Paica — 20 Iulian Farcaș, candidat de preot — 50 Ion Marița — 20 George Achim 1— Dragina Fluture — 50 Ioan Fluture — 50 Tima Radosav — 20 Lazar Ostoin — 20, — — — —

Colecta doamnei Livia Neagu din Ususău: dela Livia Neagu 3—, Teodor Neagu, învățător, Ioan Onescu, primar, Alexa Tomescu, și Nicolae Virt, câte 1—, Gheorghe Ionuțescu — 10, Gheorghe Vasiescu — 20, Vasilie Tomescu — 15, Nicolae Ionuțescu — 20, Pavel Blidari — 10, Iuliana Ionuțescu — 10, Natalie Mirescu — 20, Vasilie Mirescu — 10, Teodor Tomescu — 10, Maria Ionuțescu — 10, Gheorghe Mladinescu — 10, Pavel Carabaș — 12, Vasilie Carabaș — 10, Vasilie Blidari — 30, Vasilie Toplean — 30, Elena Iancu — 20, Raveca Odvoșan, școlăriță — 10, Maria Rainescu — 10, Todor Rainescu — 4, Iosif Blidari — 10, Pavel Spatan — 10, Persida Socoșan — 4, Iuliana Marculescu — 10, Sirmina Șarpescu — 4, Iuliana Ionuțescu — 20, Iuliana Moșuți — 8, Gheorghe Iancovici — 40, Gheorghe Moșuț — 10, Stefan Crașovan — 10, Sofia Todorescu — 04, Terezia Marculescu — 08, Floare Marculescu — 10, Drozila Blagoescu — 10, Petru Marculescu — 20, Maria Marculescu — 04, Gligor Șarban, școlar — 04, Elena Șarban — 04, Petru Dubeștean — 10, Ioan Mirescu — 10, Vasile Blaj — 40, Vasile Ardelean — 10, Pavel Iovescu — 10, Sofia Dehelean — 04, Virginia Șciopescu — 06, Dimitrie Iancovici — 40, Iuliana Vesalon — 04, Hermina Radulescu — 04, George Dehelean — 10, Grigoriu Dragonescu — 20, George Conopan — 20, Iosif Chirițescu — 06, Maria Vasiescu — 10, Ioan Albuți — 20, Iuliana Vasiescu — 04, George Holdău, școlar — 10, Iosif Blidari — 20, Solomon Lazar — 40, Gligor Mirescu — 10, Roman Lungu, școlar — 10, Pavel Iancu — 10, George Dehelean — 06, Vasilie Petru — 10,

» 1074

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depositar de parfumerii, instrumente medicale, materii de hani daglat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă (preservative), de bărbierit, și pentru menaj; cizme, lăcherari, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparate pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

Izidor Socoșanu —20, Elisaveta Blaj —04, V. Voina —10, P. Voina —10, I. Dehelean —10, V. Cimponeriu —10, Ioan Vasiescu —4, Dimitrie Crașovan —8, Iosif Radulescu —10, Vasilie Ardelean —6, Nicolae Avramescu —10 Izidor Draganescu —10, Ioan Ionuțescu —20, Gheorghe Blaj —10, Teodor Tomescu —20, Pavel Dubeștean —20, Dimitrie Dumescu —16. 17.01

Cu discul din biserica din Șimand
Prin episcopul Ioan Miclăuș — — 16.20

Total 43.95
Listele noastre precedente 1863.77
Laolaltă: cor. 1907.72

— **Ciardașul din Brașov.** Azi am primit dela d. avocat Dr. Venter din Brașov o telegramă prin care ne cerea să-i numim pe autorul articolului din numărul nostru de Duminecă, iscălit de »un brașovean.« I-am răspuns, tot telegrafic, numindu-l pe d. Petru Popovici din Brașov.

Azi după prinz însă am primit a doua telegramă, tot din Brașov, iscălită de doi eroi ai ciardașului, Dr. Kováts și Dr. Barbul.

Telegrama compusă din 69 de cuvinte cuprinde cam tot atâtea insulte la adresa autorilor celor două corespondențe din Brașov »un brașovean« și »un profesor«. Pe de-asupra domniile lor adaugă adorabila dorință ca să publicăm întregul potop de insulte murdare revărsat asupra noastră prin fir telegrafic. Insultele acestea, frește nu ne pot atinge, cel mult ele pot recădea asupra celor ce le iscălesc. Procedul lor nu poate să caracterizeze decât cel mult gradul de creștere dobândit tot acolo unde au învățat să joace ciardașul, în școala ungurească. După astfel de precedente nu ne mai mirăm de toată purtarea lor de dăunăzi, când au înfruntat bunul simț și au bruscat sentimentele naționale ale publicului românesc dintr'un oraș întreg.

— **Un prefect de poliție model** este desigur d-nul Sarlot Domokos, generalul armatei polițienești din Arad. Surorile Svärđström, patru artiste celebre din Svedia, între cari și celebra cântăreață de operă Valborg Svärđström, au anunțat pe zilele acestea un concert în Arad. Sosind aici, unde au tras la unul din oțelurile cele mai bune, prefectul poliției d-nul Sarlot le-a refuzat concesiunea pentru concert. Prefectul le cerea să-și dovedească identitatea prin act de naștere și le cerea certificat de moralitate. Pe semne d-nul prefect care nu prea o fi știind pe ce tărâmură crește pomul artei, le-a confundat cu niște persoane îndoielnice. Impresarul artistelor a adresat însă ministrului de interne un recurs telegrafic. Ministrul, firește i-a încuviințat cererea, iar d-nul Sarlot va fi căutând acum zadarnic să dea o »explicație« oarecare. Ce vor povesti însă distinsule cântărețe în străinătate despre poliția din crăiescul oraș al Aradului, căci se știe că ele sunt primite în cele dintâi sa-loane ale capitalelor din apus?

Și când ne mai amintim că acelaș domn Sarlot a oprit constituirea clubului românesc din Arad...

In jurul botezului princiar din București. Botezul A. S. R. Principesei Ileana este primul botez de copil princiar care s'a celebrat în capitală.

AA. LL. RR. Priocipele Carol, principesa Elisabeta și prințul Nicolae au fost botezați la Sinaia. Botezul A. S. R. Principesa Maria a avut loc în străinătate.

Cristelnița în care mica principesă Ileana a fost botezată e aceeași care a slujit la botezul principilor Carol și Nicolae și al principesei Elisabeta. Ea e de argint și foarte artistic executată.

— »Albina« festivă. Pentru ziua de 24 Ian., revista »Albina«, fondată la 1 Octomvrie 1897, va scoate în număr festiv spre a sărbători împlinirea a 50 de ani dela unirea țării surori.

Acest număr va cuprinde: — articole istorice expunând evenimentele care au precedat și desăvârșit actul măreț al unirii; — listele membrilor divanurilor adhoc și ai adunărilor electiv;

— dări de seamă amănunțite ale ședințelor memorabile dela 5 și 24 Ianuarie 1859; — proclamațiile domnitorului Cuza după alegerea în Moldova și în Muntenia; — actul adresat puterilor după îndoita alegere; — poezii, articole de ziare, discursuri din acel timp, etc.

Numărul festiv al »Albinei« va fi împodobit, cu un tablou alegoric în culori, anume făcut, de cunoscutul pictor și colaboratorul al revistei, dl Costin Petrescu și 4 reproducții de tablouri ale vremii tot alegorice și în culori, cu numeroase ilustrațiuni, reprezentând scene din acel timp, cum și portretele celor mai de seamă persoane cari au avut rol în cursul acelor evenimente.

— **D-rul Ch. H. Duncan** din New-York a izbutit a face ca operațiile cele mai însemnate la bolnavi să le poartă urmări sute de studenți, fără a sta în cameră și încurca pe operatori sau a strica și infecta aerul, etc. Deasupra mesei pe care operează se află o oglindă, care aruncă icoana ce se face în ea, așa fel încât să se vadă pe-un perete vertical, străveziu, dincolo de care stau privitorii și pot urmări foarte bine toate amănuntele.

Experiența făcută în New-York a izbutit cu desăvârșire. De pe cazurile mai însemnate se vor putea lua fotografiile oricât de multe, fie pentru păstrat ca documente, fie pentru cinematograf.

— **755 persoane salvate.** Transatlanticul »Republic« al companiei Wite Stear s'a ciocnit pe o ceață groasă cu vaporul italian »Florida«. Vaporul american fu greu atins în coaste. Sala de mașini se umplu repede cu apă.

Situațiunea fiind extrem de critică, căpitanul puse în mișcare aparatul telegrafiei fără sârmă și dădu semnalul de pericol »C. Q. D. (Săriți în ajutor, suntem în pericol d'a ne cufunda).

Telegrama aceasta a fost înregistrată de vapoarele »Baltic«, »Lusitania« »Lorraine« și »Florida«, care după colisiune fugise, dar nu ajunse departe căci ciocul îi era rupt. Vaporul »Baltic« a fost cel dintâi la fața locului și a salvat pe toți pasagerii de pe »Republic« și »Florida«.

Vaporul Republic avea 250 de pasageri de clasa I, toți americani milionari cari se dirijau spre porturile Mediteranei, 211 pasageri de clasa III și vr'o 300 de marinari.

În ciocnire au fost striviți doi pasageri de clasa I și doi de clasa III-a.

Ciocnirea s'a întâmplat la 6 ore dimineața, 80 de miluri departe de Nantucket, pe linia New-York.

x **Leac sigur împotriva boalei de porci, prețului unui pachet de încercare 36 de fl.**

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fl. pentru un litru de cognac 40 de fl., un litru de rach u 20 de fl. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.)

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistrii în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely), Székenyitér.

x **Cel mai renumit atelier fotografic** pentru fotografiile artistice moderne în haine de bal este atelierul lui **Kossák József,** fotograf de curtes. reg. și cam. în Arad, str. Weitzer J. Nr. 3. Numărul telefonului 657.

Economie.

Piața de cereale din Arad.

— 29 Ianuarie.

S'au vândut pe piața de azi:

700 măji metrice de grâu 12.40—12.60
păpușoi (cucuruz) 6.20—05.25

400 » » » săcară 9.40— —
ovăs 7.70— —
orz 7.50— —

Prețurile în coroane la câte 50 de kgr.

Piața de bucate din Aradul-nou în 1 Feb

S'au vândut azi:

grâu 300 mm. 12.40—50
cucuruz 400 mm. 6.15—20
săcară 9.20
ovăs 7.60
orz 7.50.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 1 Februarie 1909

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1909 25.52—25.55
Săcară pe Aprilie 20.10—20.12
Cucuruz pe Maiu 14.56—14.58
Ovăs pe Aprilie 17.22—17.24

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — —	26 K.	20—26 K.	60 fl.
Din comitatul Albei — 25	» 75	26 » 40	
De Pesta — — — —	25 »	80—25 »	45
Bănățenesc — — — —	26 »	10—26 »	70
De Bacica — — — —	26 »	20—26 »	60
Săcară — — — —	20 »	— 20 »	20
Orzul de nutreț, calit. I.	16 »	70—16 »	90
» » calitatea a II.	16 »	20—16 »	50
Ovăs » » I.	17 »	55—18 »	—
» » » II.	17 »	25—17 »	55
Cucuruz — — — —	13 »	90—14 »	10

Poșta Redacției.

Pompi, Roma. Le ținem totdeauna pentru numărul paroral. Pentru bunele urări, — mulțumiri. Răspunde dacă ai primit... În curând o epistolă.

D-lui Aurel Dobrescu, președinte la soc. P. M., stud. în med., etc. etc. Ne faci vinovați de »nesocotite păreri exagerate de pesimiste despre grosul tinerimii« din Budapesta. Ca să vezi câtă dreptate ai, citește Lupta de ieri. Acolo să scrie, că tinerii noștri universitari »nu s'au avântat«, că între ei este »lipsă de concordie« și-i »regretabil«, că tinerimea în anul acesta (când comitetul actual și-a fixat un program mai larg... vorba ta) n'a aranjat nici baram o serată literară în memoria lui »Saguna«... Știi în care număr le spune Lupta toate acestea? În același număr, în care tu, print'un articol lungăreț și lătareț, câmpii așa de ditirambic despre virtuțile acelei tinerimi, — norocoasă, că te poate socoti pe tine primul întâi — președinte veritabil. Deștept și tu, dar mai deșteaptă-i Lupta, dragă Dobrescule. Și uite, noi ne simțim atât de mici la fața atâtu amăr de deșteptăciune, că nici nu mai îndrăznim să ne ridicăm cuvântul de apărare... Numai o vorbă mai avem la ureche... De ce nu te înveți să vorbești mai curat și mai frumos românește?... Tu, președinte la o societate literară și scriitor cu greutate, și să nu știi sintaxa, și să ai vorbe atât de urite... Te rîde lumea, și-i rușine... Învață să fii cu minte mă Aurel mă!

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

Editor proprietar **Gheorghe Nichin.**

Respirația

e cu mult mai ușoară imediat ce veți întrebuința numai câteva porțiuni din Emulsiunea SCOTT și ușurarea va crește în fiecare zi.

În timpul celor din 32 de ani mii și mii de oameni au experimentat lucrul acesta. De asemenea e foarte mare progresul spre însănătoșirea generală a organismului, iar

Pofta de mâncare și somnul

revin și digestiunea se face tot mai bună.

Incercați și vă veți convinge.

Prețul anual flacon veritabil 2 cor. 50 fl.

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul.

Procurați

la librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

**Cantorul
Bisericesc**

aranjat de

GEORGE BUJIGANU
învăț. în Deliblată.

Cel mai practic op bi-
sericesc, cea mai bogată
antalogie a cântărilor
bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documen-
tă ieșită cu care a trecut prima ediție
un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare,
pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-ne-
gru. Cuprinde rînduiriile tuturor sărbăto-
rilor de peste an, precum și tipul bisericesc.
Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima
compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor.
legat în pânză frumos aurit 12 cor.,
legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu
se mai află, numai după comanda specială
bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-
toare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.« dispen-
sează pe toate celelalte cărți bisericești,
ca: mineiul, triodul, pentecostarul, molit-
velnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei
4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai 200
exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de
sărbători bisericilor și
specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei
și librăriei „Tribunei“.

Dela

THEIL JÓZSEF

fabricant de salamă și cîrnățării
în Medias (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cîrnățării pe Ianuarie:

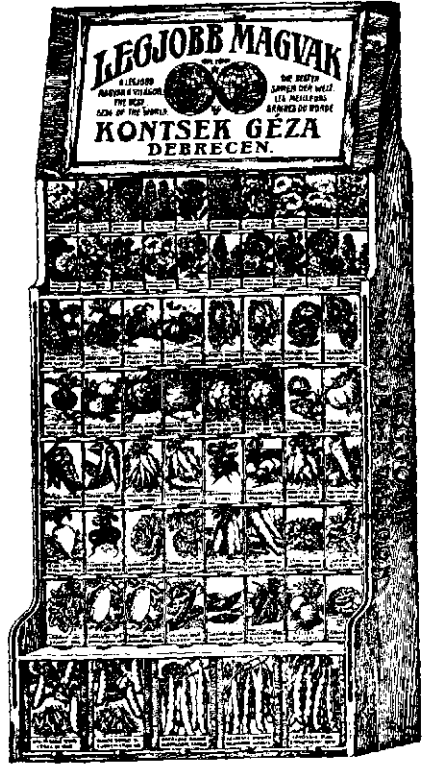
Tip	Preț
ung. prima — — — — —	prețul 1 kg. Cor. 2-75
„ — — — — —	1-90
„ — — — — —	1-40
„ — — — — —	1-70
„ — — — — —	2-40
„ — — — — —	1-40
„ — — — — —	1-70
„ — — — — —	1-80
„ — — — — —	1-60
„ — — — — —	1-44
„ — — — — —	1-40
„ — — — — —	1-50

KONTSEK GÉZA

mai înainte Gaszner Károly
în DEBRETIN (Debrecen)

Cele mai bune semințe din lume. (Fond. 1782).

Recomandă revizitorilor semințe de legumi și de flori în
tocuri fine în dulap de vânzare foarte frumos ornate, pe
lângă rabat mare. Catalog de prețuri trimite gratis.

Gramofoane

cu plătire în rate.

Mare asortiment în plăci de
gramofon, la

Joan Kalenda,

în Oradia-Mare (Nagyvárad),
lângă biserica Hoidaş.

Telefon în legătură cu întreg comitatul 245.

de obiecte de argint de China!

Mátyás Király-tér 9
de bijuterii a lui Nagy József. —

public, că am deschis o

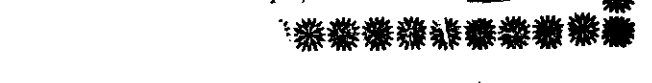
de argint de China

modern. În un mare deposit permanent
coșuri și tot felul de obiecte de lux,
depozit din obiectele de Bernsdorf și
Solicită păr. on. public. Cu stimă

stein Herman

(Kolozsvár)
Király-tér nrul 9.

solide. —
gratis și franco.
provinciile se
pot și solid.

n candidat de avocat

află imediat aplicare în cance-
leria subscrișului.

Toma Ienciu

Instalație electrică!

Instalație electrică!

DERTÜL JÁNOS

Szeged, Fekete sas utca 16.

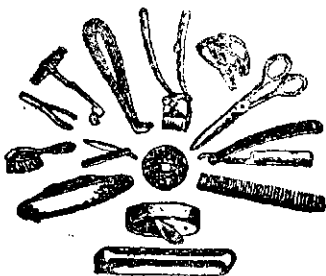
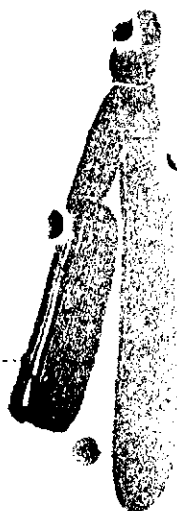
Primul atelier de ascuțit și melirat bricole din Seghedin.

Depositor de brice (prima calitate), foarfece, cutite de buznar și de cuină, precum și de diferite obiecte de oțel. Ascute și melirează mașini de tuns pentru oameni și cai, cu prețurile cele mai moderate și se angajează să pregătească orice obiecte de brânza aceasta.

Muncitorii primese — favor. —

Ține în deposit totii articuli de frizerie.

6 brice trimise deodată spre ascuțire se expediază porto-franco.

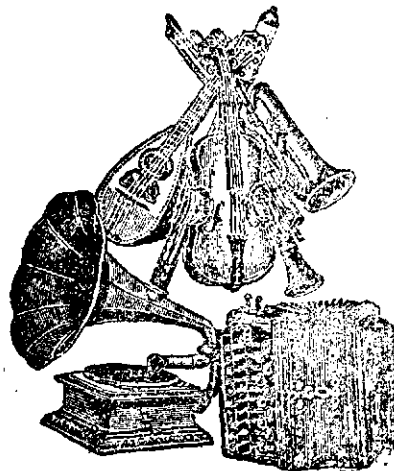
In atelierul meu d instrumente muzica

în Chichinda-mare (Nagykinda) str. Sándor-Főherce

provăzut cu puteri de muncă specială se repară tot felul de instrumente muzicale în mod special cu prețuri mai pomenit de ieftine. Țin în deposit tot felul de violine fabricația cea bună, tambure, harmonice și gramofone, precum și plăci de gramofon. Apoi tot felul de părți de instrumente.

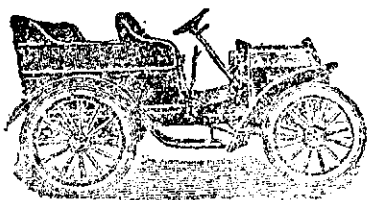
La comanda din provincie se lucrează cu îngrijire sub supravegherea mea.

Cu deosebită stimă:

KELEMEN ANTAL

liferant de instr. muzical

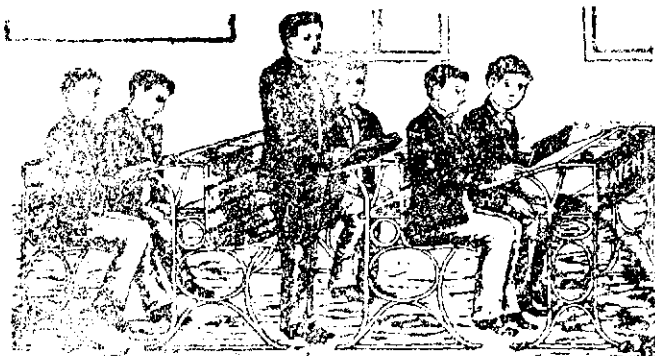
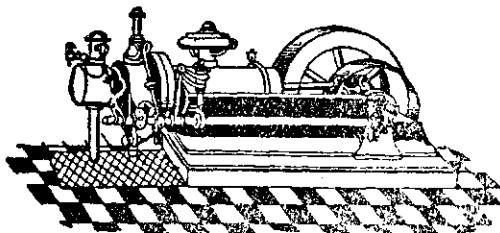
Ferdinand Saller

stabiliment de mașini, motoare și automobile.

Sibiu, Franziskanergasse 6.

Se execută orice reparații de motoare cu benzină sau cu ulei. Garantez întrebuințarea minimală de material și prestația maximală. — Construesc motoare nouă de benzină dela 2 la 6 HP. puterea cea mai ieftină pentru industrie și agricultură, stabile sau transportabile. — Toate reparațiile atin-gătoare de ramura mașinilor să execută în mod special și ieftin.

Cele mai bune referențe. Prețurile ieftine. Serviciu solid. Fac reparații de automobile și de biciclete.

Cele mai bune

mobile

șter și araz

și cele mai pract

bănci hig

nice de șco

și mobilarea

cuințelor, hotel

lor, spitalelor

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se realizează numai de către firma

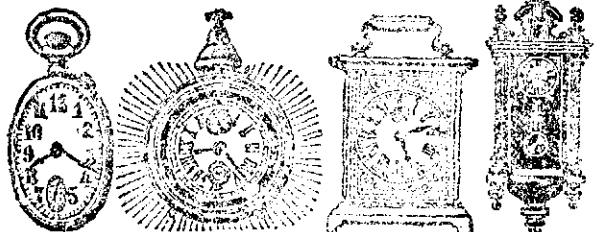
Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.

Cum să vă dovedesc

că clasornicele date mie vor fi reparate punctual! Cel mai simplu mod de a trimite clasornicele stricate pe postă. —

Neu Vilmos clasornicar și gluvaergiu Seghedin Laudon

Unde...

special. prompt cu garanție de 8 ani și prețuri favorabile. Ține în deposit clasornice de buznar, pendule și larmă, precum și bijuterii și obiecte pe argint de cea mai favorabile. — Cumpără frânturi de aur și de argint mai mari sau le schimbă bu obiecte noi. Comandele din provincie se săvârșesc prompt cu mare îngrijire.

Fritsch & Conner

atelier de ghete.

Mediaș — Medgye

Lucru

- Ghete de ș
- , ,
- , ,
- , ,
- Jumătă
- Ghete
- Ghete